

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

Son 8 Jild 4
2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 8 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

Саидов Сарвар Атабулло ўғли – катта илмий ходим, Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот маркази, илмий тадқиқотлар бўлими.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалохонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулов Жамолиддиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилевич – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Аҳмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат ҳавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Карамаддиновна – психология фанлари доктори, доцент,

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабобовна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Бегамова Насиба Холмурзаевна</i> МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА АГРАР СОҲА ХОДИМЛАРИНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШДА ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИКНИНГ РОЛИ (ЎЗБЕКИСТОН ЖАНУБИЙ ВИЛОЯТЛАРИ МИСОЛИДА)	11-19
<i>Насиратдинов Сапар Жеткербай-улы</i> ЭТНОГРАФИК ТАДҚИҚОТЛАРДА ФОТОГРАФИЯНИНГ ЎРНИ	20-25
<i>Нарманов Феруз Асфандиёрович</i> ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ЖАЛОЛИДДИН МАНГУБЕРДИ ҲАЁТИ ВА ФАОЛИЯТИНИНГ ЎҚИТИЛИШИ	26-30
<i>Rustamov Ilxomidin</i> “O‘ZBEKISTON - 2030” STRATEGIYASI – XALQ STRATEGIYASI (YANGI O‘ZBEKISTON TARIXI)	31-34
<i>Normo‘minov Aziz</i> O‘ZBEKISTONLIK SPORTCHILARINING PARAOLIMPIYAMUSOBAQALARIDAGI ISHTIROKI	35-39
<i>Turdiboyeva Gulmira</i> VOYAGA YETMAGANLAR HUQUQBUZARLIGIGA QARSHI KURASH BO‘YICHA TARG‘IBOTLAR SAMARASI	40-44
<i>Xamidova Shoiras Rasulovna</i> PARASPORT TURLARI VA ULARNING QONUNIYATLARI	45-51
<i>Ахмедов Жасурбек Зокиржонович</i> МАДАНИЯТШУНОСЛИК ВА НОМОДДИЙ МАДАНИЙ МЕРОС ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ФАОЛИЯТИ ТЎҒРИСИДА	52-54

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Raximov To‘xtabek Jumaboyevich</i> KICHIK BIZNES KORXONALARINING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHGA TA’SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	55-60
<i>Allaberganov Xushnud Allaberganovich</i> TASHQI SAVDO SALOHİYATINING MINTAQQA IQTISODIYOTIDA TUTGAN O‘RNI	61-68
<i>Амбарцумян Анастас Алексеевич</i> МЕЖДУНАРОДНЫЕ ТРАНСПОРТНЫЕ КОРИДОРЫ: СИНЕРГЕТИЧЕСКАЯ ВЫГОДА И ПОИСК РЕШЕНИЯ НЕПРОСТЫХ ЗАДАЧ	69-81
<i>Baqoeva Dilfuza</i> SANOAT KORXONALARIDA SOTUV TIZIMINING OLIB BORILISHI, MOHIYATI VA YO‘NALISHLARI	82-86
<i>Adilov Mirkomil Miralimovich</i> TIJORAT BANKLARI KREDIT QO‘YILMALARINING MANBALARINI TAKOMILLASHTIRISH	87-93

Donayev Sheroli Burxonovich

DON MAHSULOTLARI KORXONALARIDA RIVOJLANTIRISH ASCENT

STRATEGIYASINING AHAMIYATI 94-101

Кахаров Жасур Абулқосимович

ГАСТРОНОМИЯ ТУРИЗМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ТАШКИЛИЙ-ИҚТИСОДИЙ

МЕХАНИЗМЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ 102-109

Рахмонов Шухрат Шавкатович

ТУРИСТИК МАҲСУЛОТ ДИВЕРСИФИКАЦИЯСИНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ 110-117

Sherov Alisher Bakberganovich

OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISHNING HUQUQIY ASOSLARI 118-129

09.00.00 – FALSAFA FANLARI*Tag'oyeva Dilnavoz Narziqulovna*

MAHMUDXO'JA BEHBUDIY MA'RIFATPARVARLIK G'OYALARI VA ULARNING IJTIMOYIY-

AXLOQIY MUNOSABATLARDAGI KONSTRUKTIV MOHIYATI 130-135

Muhamedov Asror

G'ARB RENNESANSIGA TURTKI BO'LGAN OMILLAR 136-145

Aripova Zulfiyaxon Salijanovna

HOZIRGI ZAMONDA ETIKA VA ESTETIKANI O'QITISHNING AMALIYIJTIMOIY

AHAMIYATI 146-151

Abdumalikov Abdulatif Abidjanovich

INSONNING TABIATGA NOOSFERAVIY MUNOSABATINI YUKSALTIRISH

ZARURIYATI 152-156

Xolmatov Uchqunjon Xamidullayevich

AXBORIY-PSIXOLOGIK VA MADANIY TAHDIDLAR SHAROITIDA MILLATLARARO TOTUVLIK

VA HAMJIXATLIKNI TA'MINLASHNING TA'LIMIY-TARBIYAVIY VAZIFALARI 157-162

Шоназаров Жамшид Шухратович

ЖАДИДЛАР ҒОЯЛАРИ ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН СТРАТЕГИЯСИ БИЛАН ҲАМОҲАНГ 163-168

Ho'janova Tamara Jo'raevna

YANGI O'ZBEKISTONDA YOSHLARINI AXBOROT URUSHI DAVRIDA MAFKURAVIY

TAJOVUZLARDAN ASRASH OMILLARI 169-174

Quchqorov Javlon Suyundik o'g'li

MILLIY G'OYA VA DEMOKRATIK O'ZGARISHLAR DIALEKTIKASIGA MADANIY HODISALAR

SIFATIDA QARASH 175-179

Muxtorova Tutixon

GLOBALLASHUV JARAYONLARIGA FALSAFIY YONDASHUVLARNING O'ZIGA

XOS JIHATLARI 180-186

Rahmonova Mavluda Abdusamadovna

ABDURAUF FITRATNING "OILA" ASARIDA JAMIYAT MA'NAVIY-AXLOQIY RIVOJIGA DOIR

QARASHLARI TAHLILI 187-194

Pirnazarov Nurnazar

TANA, RUX VA MA'NAVİYATNING INSON BORLIG'IDAGI AKS ETISHINING

FALSAFIY TAHLILI..... 195-201

Ismailov Dilshod Baxriddinovich

DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING

MA'NAVİY-AXLOQIY SEGMENTI:KOMPARATIV YONDASHUV 202-209

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Yuldoshova Shaxnoza Azimboyevna

RAY BREDBERI VA ISAJON SULTON ASARLARIDA MA'RIFATPARVARLIK MOTIVLARI

TALQINI 210-216

Bozorbekov Ahmadbek

O'ZBEK TERMINOLOGIYASIDA TEXNIK, ZAMONAVIY LOGISTIKA SOHASIDAGI

TERMINLARNING YASHALISH MODELLARI VA PARADIGMATIKASI 217-230

Xamrayev Fozilbek Yo'ldoshevich

ZAMONAVIY O'ZLASHMALARNI MILLIYLASHTIRISHDA O'ZBEK TILINING TARIXIY ZAXIRA

MANBALARIDAN FOYDALANISH 231-236

O'tebaeva Dilbar

TURKIY TILLARGA UMUMIY BO'LGAN EKOLOGIK ATAMALAR 237-242

Asqarova Shaxnoza Kamolidinova

EPIK KLISHELAR HAMDA ULARNING INGLIZ VA NEMIS TILLARIDAGI TALQINI

("ALPOMISH" DOSTONI MISOLIDA) 243-247

Kadirova Zaynab Bakoyevna

INGLIZ TILIDAGI REKLAMANING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI 248-252

Allaberganova Nilufar Matnazar qizi

QOFIYA ASOSLARIDAGI MATNLARNING LINGVOKOGNITIV XUSUSIYATLARI 253-256

Nabiyeva Rushana Jamol qizi

OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI NOMLARI LEKSIK-SEMANTIK GURUHINING MA'NOVIY

GURUHLARI VA ULARDA YANGI O'ZLASHMALARNING ISHTIROKI HAQIDA 257-262

To'rayeva Iroda Sheramatovna

FOLKLORIZMLAR TIZIMIDA ETNOGRAFIK FOLKLORIZMLARNING O'RNI VA

SPETSIFIKASI 263-268

Qodirova Munisa Erkinjon qizi

BADIIY MATNDA QO'LLANILGAN SAN'ATGA OID TERMINLARNING LEKSIK TIPOLOGIYASI

(INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI MISOLIDA) 269-272

G'aniyeva Nozanin G'ayratovna

MARKAZIY OSIYODA JADID AYOLLARINING PATRIARXAL TUZILMALAR VA

MUSTAMLAKACHILIK ZULMIGA QARSHI CHIDAMLILIGI VA QARSHILIGI 273-277

Zaripova Dilfuza Baxtiyorovna

TURKIY ADABIYOTDA "IBROHIMI ADHAM" QISSALARI TAHLILI 278-284

Eshniyazova Maysara Becnazarovna

ALISHER NAVOIYNING "ARBA'IN" ASARIDAGI HADISLAR BAYONIDA G'OYAVIY-BADIIY

IFODA MUKAMMALLIGI 285-292

Raxmonova Dildora Mirzakarimovna

O'ZBEK JADID ADABIYOTIDA OVRUPO MADANIYATI TALQINI 293-298

12.00.00 – YURIDIK FANLAR*Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna*

MARKAZIY OSIYO DAVLATLARI HUQUQIY TIZIMLARIDA KODEKSLASHTIRISH

JARAYONINING AYRIM NAZARIY-HUQUQIY MASALALARI 299-306

Узакова Гўзал Шариповна

ШАҲАРЛАР ВА БОШҚА АҲОЛИ ПУНКТЛАРИДА АТРОФ МУҲИТНИ МУҲОФАЗА

ҚИЛИШНИНГ ЭКОЛОГИК-ҲУҚУҚИЙ ТАЛАБЛАРИ 307-325

Пулатова Нодирахон Собиржоновна

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ УСТРАНЕНИЯ СУДЕБНЫХ ОШИБОК В ОБЕСПЕЧЕНИИ

ПРАВ ЧЕЛОВЕКА 326-332

Nizamatdinov Kayrat Keunimjaevich

MOBIL ALOQA XIZMATI KO'RSATISHDA MILLIY ALOQA OPERATORLARINING FAOLIYATINI

HUQUQIY TARTIBGA SOLISHNI TAKOMILLASHTIRISH 333-341

Абдурахманова Нодирахон

ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В

ОНЛАЙН АРБИТРАЖАХ: МЕЖДУНАРОДНЫЕ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ 342-345

Bokiyev Jahongir Nurmatjon o'g'li

TA'LIM OLISH HUQUQINING GENEZISI HAMDA UNING YURIDIK TABIATI 346-356

Madiyev Faxriddin Xoshim o'g'li

SHAXSIY HAYOT DAXLSIZLIGI HUQUQINI TA'MINLASH MASALALARI 357-368

Утанов Фурқат

ИНДИВИДУАЛЛАШТИРИШ ВОСИТАСИ СИФАТИДА ТОВАР БЕЛГИСИНИНГ ҲУҚУҚИЙ

МАҚОМИ 369-374

Dilboboyev Nozimbek Shavkat o'g'li

XALQARO VA MILLIY DARAJADA INVESTITYA QONUNCHILIGINING RIVOJLANISH

TENDENSIYASI 375-381

Назарова Марҳабо

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА И РАЗВИТИЕ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В

УЗБЕКИСТАНЕ 382-386

Абулхайров Рустамхон Ибодуллаевич

ПОРТЛАШ СОДИР БЎЛГАН ЖОЙНИ КЎЗДАН КЕЧИРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ЎТКАЗИШ

МАСАЛАЛАРИ 387-400

Абдусамиева Дилрабо Абдувахоб кизи

ВОПРОСЫ РЕСОЦИАЛИЗАЦИИ БЫВШИХ ОСУЖДЕННЫХ В НЕКОТОРЫХ

МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТАХ..... 401-406

Abdikhakimov Islombek

LEGAL RELATIONS AND STAKEHOLDERS IN QUANTUM TECHNOLOGIES REGULATION: A

COMPREHENSIVE ANALYSIS OF GOVERNANCE FRAMEWORKS 407-412

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI*Djabbarova Nilufar Baxtiyarovna*

TALABA-QIZLARDA LIDERLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHDA FALSAFIYPEDAGOGIK

YONDASHUVLARNING ROLI 413-417

Mamatqosimov Jahongir Abirqulovich

BO'LAJAK REJISSYORLARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI ADABIY ASARLAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISHDA DEBYUT MASHG'ULOTLARINING AHAMIYATI 418-423

Kurbanova Shukurjon Yeldashbayevna

HOFIZ XORAZMIY DIDAKTIK QARASHLARINI O'RGANISHNING HOZIRGI HOLATI 424-429

Ismoilova Shodiyaxon Xusanboy qizi

NEMIS TILIDAN KEYIN INGLIZ TILI O'RGANISH JARAYONIDA FONETIK INTERFERENSIYANI YUZAGA Keltiruvchi omillar 430-435

Salimov Ma'ruf Eshdovlat o'g'li

O'QUVCHILARNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI 436-439

Палванова Умида Бахрамовна, Тургунов Собитхон Ташпулатович, Якубова Азада Ботировна

ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ ОБУЧЕНИЕМ СТУДЕНТОВ НАВЫКАМ ОКАЗАНИЯ ПЕРВОЙ ПОМОЩИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СИСТЕМНОГО ПОДХОДА 440-444

Rasulova Fotima Farxotovna

O'QUVCHILARNI IJODIY FIKRLASHGA YO'NALTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY YO'NALISHLARINING ILMIY TAHLILI..... 445-450

Saidxo'jayev Muhammadxo'ja Ma'rufxo'ja o'g'li

YOSHLARNI MA'NAVIY-MA'RIFIY TARBIYALASHDA IJTIMOY - PEDAGOGIK OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI..... 451-456

Utepbergenov Aydos Janabayevich

SAHNA NUTQI O'QITISHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI 457-461

Nozima Muqimovna Hamdamova

MAJBURIY FANLARDAN TALABLARNING KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA GRAFIK DASTURLARIDAN FOYDALANISH..... 462-467

Received: 30 July 2024
Accepted: 5 August 2024
Published: 15 August 2024

Article / Original Paper

LEGAL STATUS OF A TRADEMARK AS A MEANS OF INDIVIDUALIZATION

Utapov Furkat

Independent researcher University of Public Safety of the Republic of Uzbekistan

utapov.furkat@mail.ru

Abstract. This article will talk about the importance of a trademark as a means of individualization, its role in the country's economy, its essence, legal protection and functions. In fact, it is the advertising function of a commodity that plays an important role in the advertising function of a business entity and plays an important role in the effective management of its economic potential. At the same time, the article describes the basic principles of trademark rights protection and its monopoly role, civil status, modern methods and mechanisms to ensure its protection.

Keywords: intellectual property, trademark, exclusive rights, monopoly, legal protection, competition.

ИНДИВИДУАЛАШТИРИШ ВОСИТАСИ СИФАТИДА ТОВАР БЕЛГИСИНИНГ ҲУҚУҚИЙ МАҚОМИ

Утапов Фуркат

Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети мустақил изланувчиси

Аннотация. Мақолада индивидуаллаштириш воситаси сифатида товар белгисининг аҳамияти, унинг мамлакат иқтисодиётида тутган ўрни, моҳияти ва ҳуқуқий муҳофазаси, функциялари ҳақида ҳақида сўз боради. Дарҳақиқат, товар белгисининг айнан реклама функцияси тадбиркорлик субъектининг реклама функциясида муҳим рол ўйнайди ва иқтисодий салоҳиятини самарали бошқарувида муҳим ўрин тутди. Шу билан бирга, мақолада товар белгисига бўлган ҳуқуқларни ҳимоя қилишнинг асосий тамойиллари ҳамда унинг монополистик роли, фуқаролик-ҳуқуқий мақоми, уни муҳофазасини таъминлашнинг замонавий усул ва механизмлари ҳақида баён этилган.

Калит сўзлар: интеллектуал мулк, товар белгиси, мутлақ ҳуқуқлар, монополия, ҳуқуқий муҳофаза, рақобат.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I8Y2024N50>

Таъкидлаш керакки, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 2020 йил 12 октябрь куни интеллектуал мулк объектларини муҳофаза қилиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари юзасидан ўтказилган йиғилишда маҳаллий товар белгиларини халқаро рўйхатдан ўтказиш жараёни жуда ҳам сустреклиги ҳамда ушбу даврда бор-йўғи 72 та маҳаллий тадбиркорлик субъектларига тегишли товар белгиси халқаро рўйхатдан ўтказилганлиги таъкидланган. Шунингдек, мамлакатимизда йилига 2 мингдан зиёд товар белгилари рўйхатдан ўтишлиги бу ушбу кўрсаткичларни ҳам ошириш кераклигига алоҳида эътибор қаратилди [1].

Истеъмол бозорида ишлаб чиқарувчи тадбиркорлар ўз ўрнини эгаллаш ўзи томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотларни истеъмолчиларга танитиш ҳамда бошқа шунга ўхшаш товарларга нисбатан фарқлаш белгисини жорий қилишда товар белгиси алоҳида аҳамият касб этади.

Товар белгиси айнан шу масалада бозор муносабатларининг иккала иштирокчиси учун ҳам фойдалидир. У маҳсулот ва хизматларни айнан бир тадбиркорга тегишлилигини кўрсатиб туради ва истеъмолчиларга танлов жараёнида адашмаслик учун имкон яратади.

Интеллектуал мулкни стратегик бошқарувида товар белгилари замонавий халқаро бизнесда ўсиб бораётган элемент ҳисобланади [2].

Ўзбекистон Республикаси “Товар белгилари, хизмат кўрсатиш белгилари ва товар келиб чиққан жой номлари тўғрисида”ги қонунга кўра, “товар белгиси ва хизмат кўрсатиш белгиси (товар белгиси) бу бир юридик ва жисмоний шахслар товарлари ва хизматларини (товарлар) бошқа юридик ва жисмоний шахсларнинг шу турдаги товарларидан фарқлаш учун хизмат қиладиган, белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган белгилардир”. Жаҳон Савдо Ташкилотининг Интеллектуал мулк объектларининг савдо жиҳатлари бўйича битими (ТРИПС)нинг 15-моддасида ҳам юқоридаги каби мазмунда таъриф берилган [3].

Шу билан бирга, амалиётда савдо белгиси тушунчаси ҳам мавжуд, бироқ ушбу тушунчалар инглиз тилида бир хил мазмунда акс этади. Россия манбаларида эса ушбу тушунчалар қисман фарққа эга дейилади. Яъни, савдо белгиси кенгроқ ва бевосита амалий фаолият билан боғлиқ деб ҳисобланади [4]. Шунингдек, товар белгисини маркетинг мазмунидаги тушунча деб ҳам ҳисоблашади [5].

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, товар белгиси интеллектуал фаолият натижаси ҳисобланмайди. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 1031-моддасида товар белгиси фуқаролик муомаласи иштирокчиларининг, товарлар, ишлар ва хизматларнинг хусусий аломатларини акс эттирувчи воситалари таснифига киритилган.

С.В.Гринкевич товар белгисини реклама ва кафолат функциясини муҳим деб ҳисоблаган бўлса, А.И.Василевский, Е.В.Зинкевич, В.Н.Паращенко, Э.С.Савин-Лазарева эса реклама ва фарқловчи белгиларини алоҳида тавсифлаган [6].

Фикримизча, товар белгисининг айнан реклама функцияси тадбиркорлик субъектининг реклама функциясида муҳим рол ўйнайди ва иқтисодий салоҳиятини самарали бошқаради.

Шу билан бирга замонавий ҳуқуқ фани товар белгисини бошқа функцияларини ҳам ажратиб кўрсатади. Хусусан, О.Д. Толмачева унинг функциялари сифатида ахборот етказувчилик (истеъмолчиларга маҳсулотнинг тегишли сифати ҳақида маълумот етказиш); реклама (маълум бир товарларни муваффақиятлилиги); муҳофаза (ҳуқуқ эгасига ўз маҳсулотини инсофсиз рақобатдан ҳимоя қилиш имкониятини тақдим этишлиги); кафолатланганлик (маҳсулот сифат даражасини маълум бир даражада кафолатланганлиги); руҳий (маҳсулот маълум бир товар белгиси остидаги маҳсулот истеъмолчини ўзига жалб қилишлиги билан ажралиб туришлиги ёки ўзига жалб қилишлик) [7]. Бизнингча, товар белгисининг энг муҳим ажралиб турувчи фарқи сифатида унинг турдош белгилардан фарқлилиги ҳисобланади.

Рўйхатга олинган товар белгиси индивидуаллаштириш воситаси сифатида истеъмолчи бир турдаги товарлардан маълум бир товарларни ажратиб олиш учун танлов қилиш имкониятидир

Зеро, интеллектуал мулк ҳимоясининг етарли даражада таъминланиши мамлакат иқтисодиётини рақобатбардош қилишда муҳим аҳамият касб этади [8].

Интеллектуал мулкни бошқарувини тартибга солишда товар белгилари аҳамияти йилдан йилга ошиб бормоқда. Буни биринчидан, товар белгисига нисбатан эгалик ҳуқуқи чекланмаган муддат (ҳар 10 йилда узайтириб бориш имконияти) давомида эгалик қилишлик, иккинчидан эса товар белгисига нисбатан муҳофаза олиш жараёни саноат мулки объектларини патентлаштиришга қараганда осон эканлиги билан характерланади.

Истеъмолчилар маҳсулот ишлаб чиқарувчи ва хизмат кўрсатувчиларни уларнинг товар белгиси орқали таниб олиши ҳамда сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи, сифатли хизмат кўрсатувчиларнинг товар белгилари истеъмолчилар орасида ўзгача мавқега, ишончга эга бўлиб бориши, мазкур товар белгилари остидаги маҳсулот ва хизматлар ортиқча рекламага эҳтиёж сезмасдан бозорда доимий талабга эга бўлади. Шунинг учун ҳам, товар белгиси бу товар ва хизматлар эгасининг имиджини, мавқеини белгилайди. Аммо шунини билиш лозимки, товар белгисини рўйхатдан ўтказмасдан ҳам тадбиркорлик фаолиятини олиб бориш мумкин. Лекин ушбу ҳолатда келгусида инсофсиз рақобат билан боғлиқ ҳолатлар юзага келиши мумкин.

Ўзбекистон Республикасининг “Товар белгилари, хизмат кўрсатиш белгилари ва товар келиб чиққан жой номлари тўғрисида”ги қонуни 4-моддасида белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган товар белгилари қонун билан муҳофаза қилиниши белгилаб қўйилган [9]. Шундай экан, ҳар бир маҳсулот ишлаб чиқарувчи ва хизматлар кўрсатувчига ўз товар белгисига эга бўлиш фойдадан ҳоли бўлмайди. Зеро, ўз товар белгисига эга бўлиш тадбиркор учун ўз маҳсулот ва хизматларини бошқа инсофсиз рақобатчиларнинг сохта контрафакт товар ва хизматларидан фарқлаш ва ўз харидорларини йўқотмаслик учун зарурдир.

Тижорат фаолиятида товар белгиларининг аҳамияти тобора ортиб бораётгани бир нечта мамлакатларда тижорат юритадиган ишлаб чиқарувчилар ўртасидаги рақобатнинг кучайиши билан боғлиқ. Товар белгилари истеъмолчиларга товар ва хизматларнинг сифати ҳамда қийматини аниқлашни осонлаштириш, ўзлари учун қулайлаштириш мақсадида ишлатилади. Товар белгиси ишлаб чиқарувчилар маҳсулот ва хизматларини истеъмолчиларни жалб қилиш учун фойдаланиладиган “алоқа воситаси” сифатида қаралиши мумкин. Шахснинг ўз исми уни бошқа шахслардан ажратиб тургани каби, товар белгиси ҳам маҳсулот манбасини аниқлаш ва ушбу маҳсулотни бошқа шунга ўхшаш маҳсулотлардан ажратишнинг асосий функциясини бажаради. Зеро, “Товар белгилари, хизмат кўрсатиш белгилари ва товар келиб чиққан жой номлари тўғрисида”ги Қонуннинг 3-моддасига кўра, товар белгиси бу бир юридик ва жисмоний шахслар товарлари ва хизматларини бошқа юридик ва жисмоний шахсларнинг шу турдаги товарларидан фарқлаш учун хизмат қиладиган, белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган белгилардир.

Товар белгисининг ўзига хос хусусияти шундаки, товар белгиси маълум бир маҳсулотни ёки маҳсулотлар (хизматлар) гуруҳини аниқлашга имкон беради. Визуал

равишда, бу ҳақиқатан ҳам маҳсулотларга, қадокларга қўлланиладиган ёки реклама мақсадида ишлатиладиган матн ёки график объектга ўхшайди. Товар белгиси ўз мақсадига кўра маҳсулотнинг ташриф қоғозига ўхшайди. Қоида тариқасида, бугунги кунда товар белгиси сифат белгиси сифатида қабул қилинади. Тадбиркор ўз обрўсини қанчалик қадрласа, унинг савдо белгиси шунчалик истеъмол бозорида шунчалик қадирли бўлади.

Индивидуаллаштириш воситалари, хусусан товар белгисига доир муносабатлар интеллектуал мулк қонунчилиги нуқтаи назаридан ўрганилади. Хусусан, А.Сергеевга кўра, фуқаролик қонунчилиги билан индивидуаллаштириш воситалари мутлақ ҳуқуқ қоидалари ўрнатилган интеллектуал фаолият натижаларига тенглаштирилган [10]. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодексида индивидуаллаштириш воситалари таснифига фирма номи, товар белгиси, товар чиқарилган жой номи киритилган. Таъкидлаш керакки, бугунги кунда ушбу тасниф доираси кенгайган. Хусусан, бугунги кунда ушбу таснифга домен номлари, тижорат белгилари, географик кўрсаткичлар ҳам киради. Шу нуқтаи назардан мазкур таснифни айнан Фуқаролик кодексида ҳам кенгайтириш муҳим аҳамият касб этади.

Ушбу тушунча юзасидан доктринал манбаларда куйидагича таърифлар келтирилган. Хусусан, М.Панковга кўра, товар белгиси маҳсулотларни индивидуаллаштиришга мўлжалланган маркетинг белгиси ҳисобланади [11]. Г.Шершеневич эса товар белгиси остида, сотувчи томонидан ўз маҳсулотларини бошқа шахсларнинг товарларидан фарқлаш учун хизмат қиладиган белгилар тушунилишини таъкидлаган [12]. В.М.Сергеев эса товар белгиси сифатида унинг остидаги маҳсулотларни реклама ва бошқа айтиш ушбу турдаги маҳсулотлардан фарқлаш учун ўрнатилган тартибда маркировка қилиш тизими эканлигини таъкидлаган [13]. Хитойлик тадқиқотчи Юхон Вангга (Yuhong Wang) кўра, товар белгилари тегишли фирма стили ва товар белгисига тегишли бошқа контентни рақобатчилар томонидан фойдаланишдан ҳимоя қилиш учун мўлжалланган [14].

Шу билан бирга, ҳуқуқий муҳофаза олинган товар белгисини монополия белгиси сифатида ҳам тушунилади. Тўғри, бундай қарашлар асосан XIX аср охири ва XX аср бошларига қадар бўлган, бироқ шундай бўлса-да, бозордаги бошқа (аниқроғи, кейинчалик ўхшаш тарзда яратилган) товар белгиларига нисбатан устунлик касб этади. Хусусан, тадқиқотчи З.Бобоқуловга кўра, “товар белгиси интеллектуал мулкнинг уникал айтиш вақтда тегишли товарни монополлаштириш ваколатини таъминловчи восита ҳамдир” [15].

Лекин шуни ҳам айтиш керакки, товар белгисига нисбатан мутлақ ҳуқуқи нафақат маълум бир маънодаги монополия ҳуқуқини беради, балки товар белгисига нисбатан ҳуқуқ эгаси томонидан рақобатни чеклаш воситаси сифатида ҳам қараш мумкин [16].

Таъкидлаш лозимки, муаллифлик ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқларни истисно этганда ҳар қандай интеллектуал мулк объектининг ҳуқуқий муҳофазаси тегишли ҳужжат (патент, гувоҳнома) билан тасдиқланади. Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодексига мувофиқ, товар белгиси уни рўйхатдан ўтказиш асосида ҳуқуқий жиҳатдан муҳофаза қилинади. Мамлакатимизда товар белгисининг ҳуқуқий муҳофазаси билан боғлиқ масалалар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил

19 сентябрдаги 480-сон қарори билан тасдиқланган “Товар белгилари ва хизмат кўрсатиш белгиларини рўйхатдан ўтказиш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти” билан тартибга солинади [17].

Маълумки, товар белгилари якка тартибдаги ва жамоавий бўлиши мумкин. Алоҳида юридик ёки жисмоний шахсга тегишли товар белгиси якка тартибдаги белги ҳисобланади. Юридик ва (ёки) жисмоний шахслар бирлашмасининг улар томонидан ишлаб чиқариладиган ва (ёки) реализация қилинадиган, бир хил сифатга ёки бошқа умумий тавсифларга эга бўлган товарларини белгилаш учун мўлжалланган товар белгиси жамоавий белги ҳисобланади.

Товар белгиси соҳасидаги глобаллашув ва халқаро савдо тизимининг ривожланишининг иккита муҳим таъсири – жаҳон бозорида яратилган ва фойдаланиладиган товар белгилари сонининг кескин ўсиши ва глобаллашувнинг товар белгиларига оид ҳуқуқ тизимининг анъанавий ҳуқуқий нормаларига бўлган муаммоларини келтириб чиқармоқда [18].

Адабиётлар/Литература/References:

1. Интеллектуал мулк объектларини муҳофаза қилиш масалалари муҳокама қилинди. <https://president.uz/uz/lists/view/3887>
2. Бобров А.Г. Функции и особенности правового регулирования товарных знаков в предпринимательском праве // Интеллектуальный потенциал XXI века: ступени познания. 2016. №33. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/funktsii-i-osobennosti-pravovogo-regulirovaniya-tovarnyh-znakov-v-predprinimatelskom-prave>
3. Yuldashov A. Intellectual property law policy in Uzbekistan //Global Scientific Review. – 2023. – Т. 12. – С. 80-85.
4. Романов С.С. Товарный знак: понятие и виды // Таврический научный обозреватель. 2016. №12-2 (17). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/tovarnyy-znak-ponyatie-i-vidy>
5. Панкова М. Н. Понятие товарного знака как средства индивидуализации // Актуальные проблемы российского права. 2011. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-tovarnogo-znaka-kak-sredstva-individualizatsii>
6. В.Маевская. Товарный знак (знак обслуживания) как объект промышленной собственности. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Минск 2003.
7. Толмачева О. Д. Товарный знак как объект интеллектуальной собственности и его основные функции // Правовая защита, экономика и управление интеллектуальной собственностью: Материалы всероссийской научно-практической конференции. - Екатеринбург, 2015. – С. 114-117.
8. Юлдашов А. Интеллектуал мулк бўйича миллий стратегияларнинг аҳамияти ва бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилотининг бу борада тутган ўрни //Юрист ахборотномаси. – 2020. – Т. 1. – №. 2. – С. 53-59.
9. Ўзбекистон Республикасининг “Товар белгилари, хизмат кўрсатиш белгилари ва товар келиб чиққан жой номлари тўғрисида”ги Қонуни. Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 04.03.2022 й., 03/22/757/0181-сон. <https://lex.uz/docs/24925>
10. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. Учебник. - М., 2000. - С.12
11. Панкова М. Н. Понятие товарного знака как средства индивидуализации // Актуальные проблемы российского права. 2011. №4.
12. Шершеневич Г.Ф. Учебник русского гражданского права. М., 1995. С.264

13. Сергеев В.М. Экспертиза товарный знаков. Л., 1984. С. 10.
14. Yuhong Wang. Research on the Trademark Translation from the Perspective of Culture. Advances in Social Science, Education and Humanities Research, volume 105. International Conference on Sports, Arts, Education and Management Engineering (SAEME 2017).
15. З.Бабакулов. “Товар белгиларининг фуқаролик-ҳуқуқий мақомини такомиллаштириш истиқболлари”. юридик фанлар доктори (Doctor of Science) илмий даражасини олиш учун тайёрланган диссертация. Б. 20
16. Abdugopirovich Y. A. Types Of Legal Protection Of A Trademark (Service Mark) In Foreign Countries: The Example Of The Madrid System //Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT). – 2021. – Т. 12. – №. 4. – С. 1068-1073.
17. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 19 сентябрдаги 480-сон қарори билан тасдиқланган “Товар белгилари ва хизмат кўрсатиш белгиларини рўйхатдан ўтказиш бўйича давлат хизматини кўрсатишнинг маъмурий регламенти”. Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 20.09.2023 й., 09/23/480/0715-сон. <https://lex.uz/docs/6613366>
18. Юлдашов А. А. Необходимость участия республики узбекистан в международных рейтингах и индексах в области интеллектуальной собственности //Электронный инновационный вестник. – 2021. – №. 1. – С. 18-20.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 8 (4) – 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари**” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).